

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Aleše Sabola a Mgr. Radovana Havelce ve věci žalobkyně: **M. H.**, zastoupena JUDr. Pavlem Pileckým, advokátem se sídlem Těšnov 1163/5, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) V. J.** a **II) A. K.**, společně zastoupeni JUDr. Bohuslavem Sedlatým, advokátem se sídlem Boleslavská 137, Nymburk, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2017, č. j. 48 A 1/2016 - 61,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně podala kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2017, č. j. 48 A 1/2016 - 61, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 10. 2015., č. j. 134746/2015/KUSK, sp. zn. SZ 097626/2015/KUSK REG/K. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Lysá nad Labem, stavebního úřadu (dále jen „*stavební úřad*“) ze dne 1. 6. 2015, č. j. SÚ/42404/15/Čí, sp. zn. SÚ/105105/2014/Hav, kterým stavební úřad osobám zúčastněným na řízení dodatečně povolil stavbu rodinného domu a stanovil podmínky pro dokončení stavby na pozemcích st. p. X a parc. č. X v k. ú. L.

[2] Dále byla výše uvedeným rozsudkem zamítnuta žaloba žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2016, č. j. 021091/2016/KUSK, sp. zn. 164914/2015/KUSK REG/K, jímž žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil usnesení stavebního úřadu ze dne 2. 11. 2015, č. j. SÚ/105173/15/Hav, sp. zn. SÚ/63137/2014. Tímto usnesením stavební úřad zastavil řízení o nařízení odstranění výše uvedené stavby.

[3] Oznámením ze dne 15. 9. 2014 stavební úřad s osobami zúčastněnými na řízení zahájil řízení o odstranění výše uvedené stavby rodinného domu. Dne 14. 10. 2014 proběhlo ve věci ústní jednání spojené s místním šetřením (protokol č. j. SÚ/110412/14/Hav), v návaznosti na které stavební úřad řízení o odstranění stavby usnesením ze dne 20. 10. 2014, č. j. SÚ/112003/14/Hav, přerušil, neboť osoby zúčastněné na řízení podaly dne 30. 9. 2014 žádost o dodatečné povolení dané stavby.

[4] V řízení o žádosti o dodatečné povolení výše uvedené stavby proběhlo dne 3. 2. 2015 ústní jednání spojené s místním šetřením (protokol č. j. SÚ/8129/15/Čí), v rámci něhož se žalobkyně vyjádřila tak, že „stavba ... je postavena na pozemku, který nebyl a není určen k zastavění. Zásahuje do pokojného urbanistického vyřešení dané lokality, snižuje pohodu bydlení účastnice, a to zastíněním a emisemi hluku a života rodiny (pach kuchyně, hluk atd.). Nesouhlas se stavbou je dán tím, že není možné akceptovat obcházení zákona a prosazovat řešení záměru jedněch proti druhým tzv. na sílu (...). Každá nemovitost má svou hodnotu nejen vlastní stavbou a polohou a kvalitou pozemku, ale i umístěním v dané lokalitě, a tato stavba snižuje hodnotu nemovitosti p. X. Zabuš'ováním prostoru povolováním dalších staveb je navíc v rozporu s platnou územně plánovací dokumentací pro danou lokalitu“. Rozhodnutím ze dne 2. 3. 2015, č. j. SÚ/14722/15/Čí, byla osobám zúčastněným povolena výjimka spočívající ve snížení odstupové vzdálenosti pro danou stavbu ze 2 m na 1,1 m od společné hranice s pozemkem parc. č. X (jehož vlastníci je X) s tím, že vzdálenost 7 metrů mezi domy bude dodržena.

[5] Výše uvedeným rozhodnutím ze dne 1. 6. 2015 (viz odst. [1] odůvodnění tohoto rozsudku) pak stavební úřad danou stavbu dodatečně povolil, přičemž k námitkám žalobkyně uvedl, že se stavba nachází v zastavěném území s odpovídajícím způsobem využití, odpovídá charakteru okolní zástavby i podmínkám stanoveným územním plánem a zjištění stavebního úřadu nesvědčí o zastínění pozemku či domu žalobkyně či o hrozbě nepřiměřených emisí pachu či hluku. Podle územně plánovací dokumentace byl pozemek vždy v zastavitelném území a žalobkyně mohla svůj požadavek na zachování nezastavěného charakteru pozemku uplatnit při tvorbě a přijímání nového územního plánu. Stavební úřad poukázal též na to, že v lokalitě se nacházejí dvojdomy, rodinné domy i řadové domy na pozemcích o výměře od 350 m² do 670 m² s procentem zastavěnosti 20 – 40 %, přičemž dodatečně povolená stavba se nevymyká ostatním stavbám v lokalitě. Odvolání žalobkyně podané proti dodatečnému povolení stavby žalovaný zamítl a toto rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil.

[6] Následně pak výše uvedeným usnesením ze dne 2. 11. 2015 (viz odst. [2] odůvodnění tohoto rozsudku) stavební úřad řízení o odstranění dané stavby zastavil s tím, že stavba byla dodatečně povolena. Žalovaný odvolání podané proti tomuto rozhodnutí zamítl a usnesení stavebního úřadu potvrdil.

[7] Žaloby podané proti výše uvedeným rozhodnutím žalovaného krajský soud zamítl. V rozsudku konstatoval, že účelem řízení o dodatečném povolení stavby je dodatečné zhojení vady spočívající v nerespektování zákona stavebníkem. Pokud stavebník zákonné podmínky pro dodatečné povolení stavby splní, tedy jsou dány zákonem vyžadované předpoklady jako u klasicky vedeného řízení, je na místě stavbu dodatečně povolit. Logickým důsledkem rozhodnutí o dodatečném povolení stavby je potom zastavení řízení o nařízení jejího odstranění. Krajský soud rovněž konstatoval, že žalobkyně měla v souladu s § 129 odst. 3 stavebního zákona možnost podat v řízení o žádosti o dodatečné povolení stavby námitky, a vymezit se tak vůči realizované stavbě stejně, jak by mohla učinit v územním řízení dle § 87 odst. 1 stavebního zákona. Žalobkyně tohoto práva využila, přičemž stavební úřad námitky žalobkyně v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal. Umístění stavby je pak v územním řízení i v řízení o dodatečném povolení stavby zkoumáno z obdobných hledisek. Pokud by nepovolená stavba nenaplňovala zákonné podmínky pro její umístění, nemohla by být dodatečně povolena.

pokračování

[8] K námitce žalobkyně, že osoby zúčastněné na řízení provedly danou stavbu bez příslušného povolení zcela vědomě, krajský soud uvedl, že tato okolnost sama o sobě nemůže být pro zjištění souladu dodatečně povolované stavby se zákonnými podmínkami určující. Podstata a smysl dodatečného povolování staveb spočívají v tom, že stavba realizovaná bez příslušného povolení nemusí být vždy odstraněna, ale může být za splnění jasně daných podmínek dodatečně povolena v podobě, ve které by byla povolena i po standardně vedeném řízení. Samotné (byť úmyslné) zahájení stavby bez příslušného povolení nemůže mít bez dalšího za následek nemožnost získání dodatečného stavebního povolení. Okolnosti, které mohou být významné pro případné řízení o přestupku dle stavebního zákona (§ 178 a násl. stavebního zákona), nejsou určující pro posouzení zákonných podmínek dodatečného povolení stavby.

[9] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti napadenému rozsudku kasační stížnost, jíž se domáhá zrušení napadeného rozsudku pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právních otázek soudem podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dále pro vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[10] Stěžovatelka namítá, že se krajský soud nevypořádal s atributy ústavního pořádku, a to s čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), v němž je stanoveno, že státní moc slouží všem občanům. V dané věci nikdo nezkoumal, proč se osoby zúčastněné na řízení dopustily deliktu a proč nerespektovaly zákon. Není zřejmé, proč jsou krajským soudem zdůrazňovány vyšší nároky na stavebníka k doložení podmínek pro dodatečné povolení stavby, když je nutné dodržovat zásadu objektivitu. Rozhodnutí krajského soudu postrádá úvahu, proč nezávislá justice netrestá správní delikty a naopak porušení zákona zhojuje. Soudní praxe dokládá, že je možné získat výhodu na základě porušení zákona, přičemž jiní jsou uvedeni do stavu, kdy je např. snížena hodnota jejich nemovitosti bez možnosti obrany v řízení o umístění stavby. Taková situace nastoluje otázku, zda je dodržena zásada rovnosti účastníků řízení před zákonem, resp. zda je v této situaci možná právní obrana. Stěžovatelka si v tomto ohledu klade otázku, proč nikdo nezkoumá, jaký je kalkul stavebníků, jaká jsou pro ně rizika či naopak výhody porušení stavebního zákona, resp. zda stavebníci na základě zákona a soudní judikatury obecně kalkulují s tím, že u nově vzniklého stavu nebude vůle obnovit původní stav. Občané České republiky „nemají přesný návod, kdy a proč je možno s minimální ztrátou či s kalkulem ekonomické výhody zasáhnout do pokojného stavu, a kdy je faktický výsledek založený pošlapáním ústavou garantovaných práv potvrzen“. Stěžovatelka navrhuje, aby soud v případě, kdy dojde k závěru, že ustanovení stavebního zákona o odstranění stavby či jeho ustanovení o správních deliktech a „stávající konstrukce obrany proti správním rozhodnutím“ v rozporu s Ústavou, předložil věc Ústavnímu soudu. Nebude-li tak postupovat, nechť je rozsudek krajského soudu zrušen.

[11] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout. Stěžovatelka spojuje možnost své účinné obrany v podstatě pouze s odstraněním stavby. Zákon však takto konstruován není a připouští dodatečné povolení stavby. Rodinný dům, jehož stavba byla dodatečně povolena, se nachází v zastavitelném území obce, splňuje požadavky regulované platným územním plánem a v průběhu správního řízení byly posouzeny a vypořádány všechny námitky vznesené stěžovatelkou.

[12] Osoby zúčastněné na řízení navrhly kasační stížnost zamítnout. Stěžovatelka v průběhu správního řízení vznesla námitky proti dodatečnému povolení stavby, stavební úřad však její námitky důvodnými neshledal. Dodatečně povolená stavba nijak do práv stěžovatelky nezasahuje. Opakuje-li stěžovatelka, že vynakládá úsilí na obranu svých zájmů a dopadů zjevné nezákonnosti

a nespravedlnosti, jsou tato prohlášení bez reálného obsahu. Deset let trvající řízení by mělo být ukončeno a stěžovatelce a osobám zúčastněným na řízení by měla být dána možnost rozvinout pokojné sousedské vztahy.

[13] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou, je včasná a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Nejvyšší správní soud se zprvu zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Platí totiž, že nepřezkoumatelným je takový rozsudek, který nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru, a je tudíž nezbytné jej zrušit. Konstantní judikatura zdejšího soudu označuje za nepřezkoumatelné zejména takové rozhodnutí, v němž soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (například rozsudky ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 - 58, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74), respektive pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (viz například rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44). Zároveň ovšem nelze opomenout, že nepřezkoumatelnost rozsudku není závislá na subjektivní představě stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn. Jedná se totiž o objektivní překážku, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkum napadeného rozhodnutí (viz rozsudek ze dne 5. 11. 2014, č. j. 3 As 60/2014 - 85). Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal. Krajský soud se v odůvodnění rozsudku přesvědčivě vypořádal s podstatou věci a s námitkami stěžovatelky, a to i z pohledu principu rovnosti účastníků řízení o dodatečném povolení stavby a existence zákonného podkladu pro vydání rozhodnutí, jímž byla stavba povolena, tedy s okolnostmi klíčovými mj. pro posouzení souladu rozhodnutí se stěžovatelkou namítaným čl. 2 odst. 3 Ústavy.

[17] Stěžovatelka nečiní sporným skutkové okolnosti případu, na jejichž základě byla stavba dodatečně povolena; její argumentace v kasační stížnosti vychází z jejího nesouhlasu se samotnou existencí institutu dodatečného povolení stavby.

[18] Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona (ve znění účinném do 31. 12. 2017) *stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nabrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena. Podle odst. 2 citovaného ustanovení přitom stavební úřad zahájí řízení o odstranění takové stavby uvedené v odstavci 1 písm. b). V oznámení zahájení řízení vlastníka nebo stavebníka poučí o možnosti podat ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení žádost o dodatečné povolení stavby. Byla-li žádost o dodatečné povolení podána před zahájením řízení o odstranění stavby, má se za to, že byla podána v okamžiku zahájení řízení o odstranění stavby. Pokud stavebník nebo vlastník stavby požádá ve stanovené lhůtě o její dodatečné povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti. Jde-li o stavbu vyžadující stavební povolení, žadatel předloží podklady předepsané k žádosti o stavební povolení. Jde-li o stavbu vyžadující pouze územní rozhodnutí, žadatel předloží podklady předepsané k žádosti o územní rozhodnutí. V řízení o dodatečném povolení stavby stavební úřad postupuje přiměřeně podle § 90 a § 110 až 115; obhledání na místě je povinné. Účastníky*

pokračování

řízení o dodatečném povolení stavby jsou osoby uvedené v § 109, a pokud je v řízení posuzováno umístění stavby nebo změna oproti územnímu rozhodnutí, rovněž osoby uvedené v § 85. Na uplatňování námitek účastníků řízení o dodatečném povolení stavby se obdobně použijí ustanovení o uplatňování námitek v územním a stavebním řízení.

[19] Podle § 129 odst. 3 citovaného zákona lze stavbu uvedenou v odstavci 1 písm. b) dodatečně povolit, pokud stavebník nebo její vlastník prokáže, že a) není umístěna v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzávěře nebo s územním opatřením o asanaci území nebo s předchozími rozhodnutími o území, b) není prováděna či provedena na pozemku, kde to zvláštní právní předpis zakazuje nebo omezuje, c) není v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem. Bude-li stavba dodatečně povolena, stavební úřad řízení o odstranění stavby zastaví. Dodatečné povolení nabývá v příslušném rozsahu územní rozhodnutí. Bude-li předmětem dodatečného povolení rozestavěná stavba, stavební úřad stanoví podmínky pro její dokončení.

[20] Účelem řízení o odstranění stavby vedeného podle § 129 odst. 1 stavebního zákona je uvedení právního a skutečného stavu do souladu se stavem existujícím před provedením stavby. Řízení o odstranění stavby zahajuje z úřední povinnosti stavební úřad; ten také odpovídá za úplnost skutkových zjištění nezbytných k prokázání existence zákonných předpokladů k vydání rozhodnutí o nařízení odstranění stavby a zároveň na něm leží důkazní břemeno. Odstranění stavby jako důsledek nezákonného stavu však z vůle zákonodárce není nezvratný. Vtělením § 129 odst. 2 do stavebního zákona zákonodárce umožnil, aby nezákonně realizované stavby byly za splnění v zákoně stanovených podmínek dodatečně povoleny. Tyto podmínky jsou vymezeny v § 129 odst. 3 stavebního zákona.

[21] Účelem řízení o dodatečném povolení stavby je tedy dodatečné zhojení stavu spočívajícího v nerespektování zákona stavebníkem pod podmínkou, že dodatečně povolená stavba není v rozporu s veřejným zájmem, územně plánovací dokumentací, ani s cíli a záměry územního plánování. Je na stavebníkovi, aby prokázal splnění podmínek stanovených v § 129 odst. 3 stavebního zákona, přitom podklady je povinen předložit ve stejném rozsahu jako k žádosti o stavební povolení (důkazní břemeno k prokázání splnění zákonných podmínek pro dodatečné povolení stavby leží na stavebníkovi). V řízení o dodatečném povolení stavby není stavebník nepovolené stavby oproti klasickému stavebnímu řízení zvýhodněn, práva účastníků řízení o dodatečném povolení stavby nejsou slabší než práva účastníků stavebního řízení probíhajícího v souladu se zákonem. Vlastníci sousedních pozemků a staveb na nich, jejichž vlastnické právo je prováděním nepovolené stavby dotčeno, mohou v řízení o dodatečném povolení stavby uplatňovat své výhrady proti nepovolené stavbě, okruh účastníků řízení o dodatečném povolení stavby je stejný jako ten v řádném stavebním a případně též územním řízení.

[22] Je však nutné mít na zřeteli, že po žadateli o dodatečné povolení stavby, který uvedené podmínky splní, nelze požadovat splnění podmínek dalších – v zákoně nestanovených. Takový postup oporu v zákoně nenachází. Důvody, které vedly stavebníka k zahájení stavby bez potřebného povolení či opatření, zda jde o jednání úmyslné či o nedbalost apod., tedy nejsou podle zákona okolnostmi, které by měly být zohledněny při rozhodování o tom, zda bude stavba dodatečně povolena (k tomu srovnej také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2011, č. j. 1 As 67/2011 - 108). Zároveň soud upozorňuje, že odstranění stavby není sankcí. Jak je uvedeno výše, jde o opatření směřující k navrácení území v původní stav, nikoliv o sankci, která by se alternativně nabízela např. vedle pokuty za přestupek proti stavebnímu řádu (srovnej nálezy Ústavního soudu ze dne 8. dubna 2004 sp. zn. II. ÚS 482/02; jakkoliv nálezy vychází z předchozí právní úpravy provedené zákonem č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, lze judikaturu ve vztahu k dodatečnému povolování staveb použít, neboť

i podle předchozí právní úpravy bylo rozhodnutí o odstranění stavby následkem, jenž bez dalšího stíhal vlastníka stavby, pokud v řízení neprokázal podmínky pro její dodatečné povolení).

[23] Již samotné výše předestřené principy, na nichž odstraňování staveb, respektive jejich dodatečné povolování, stojí, obsahují odpovědi na otázky, které si stěžovatelka v kasační stížnosti klade.

[24] Předmětem sporu je rozhodnutí o dodatečném povolení stavby. Jak je uvedeno výše, pohnutky, které vedly stavebníky k zahájení realizace stavby bez potřebného povolení, nejsou pro posouzení zákonnosti dodatečného povolení stavby relevantní. Proto také důvodně krajský soud takové pohnutky nezkoumal. Vyšší nároky na stavebníka k doložení podmínek pro dodatečné povolení stavby krajský soud konstatoval zcela v souladu s výše zmíněným důkazním břemenem stavebníka ve vztahu k podmínkám dodatečného povolení stavby uvedeným v § 129 odst. 3 stavebního zákona. Oproti obecně ve správním řízení uplatňované zásadě materiální pravdy, kdy je za zjištění skutkového stavu v rozsahu dostatečném pro vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení odpovědný stavební úřad, leží v řízení o dodatečném povolení stavby tato odpovědnost na stavebníkovi. Stěžovatelka se navíc v této souvislosti dovolává zásady objektivitvity nepřipadně, neboť závěr krajského soudu o vyšších nárocích na stavebníka stěžovatelku v jejím postavení nijak neznevýhodňuje. Důvodná není ani námitka, že rozhodnutí krajského soudu postrádá úvahu, proč nezávislá justice netrestá správní delikty a naopak porušení zákona zhojuje. Jak je uvedeno výše, cílem odstranění stavby není potrestání stavebníka. Krajský soud neposuzoval rozhodnutí o správním deliktu, neměl tedy ani důvod zabývat se otázkami správního trestání. Nejvyšší správní soud se neztotožňuje ani s tvrzením stěžovatelky, že stavebník získává výhodu na základě porušení zákona, přitom ostatní účastníci řízení ztrácí možnosti obrany v řízení o umístění stavby. Opět lze v této souvislosti zopakovat, že stavebník je povinen v řízení prokázat, že stavba není umístěna v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje a s územně plánovací dokumentací, účastníci řízení o dodatečném povolení stavby pak mají právo uplatňovat stejné námitky jako ve standardním územním, respektive stavebním řízení.

[25] Nedůvodná je i námitka, v níž stěžovatelka tvrdí rozpornost na případ aplikované právní úpravy s čl. 2 odst. 3 Ústavy, resp. absenci úvah krajského soudu o souladu právní úpravy s ústavním pořádkem.

[26] Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy „*Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.*“ Naplnění postulátu uvedeného v první části citovaného ustanovení Ústava vymezuje požadavkem, aby se tak dělo jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. V požadavku uvedeném v této druhé části je pak zabudována nejen garance proti zneužití státní moci, ale také nutnost zákonného podkladu pro její uskutečňování, ať už v podobě správního řádu či jinou samostatnou normou (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 11. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 14/96). Ve smyslu čl. 2 odst. 3 Ústavy je tedy třeba dodatečné povolení stavby posoudit z pohledu zachování principu rovnosti a dále, zda dodatečné povolení stavby nemůže být výsledkem libovůle či svévole stavebního úřadu při naplňování stavebního zákona. Lze shrnout, že aplikovaná právní úprava umožňuje účastníkům řízení o žádosti o dodatečné povolení stavby podat námitky vůči umístění a povolení stavby a vymezit se vůči stavbě stejně, jak by mohli učinit v územním a stavebním řízení. Ostatní účastníci řízení nejsou v nerovném postavení vůči stavebníkovi; ten je vystaven jejich argumentaci stejně jako ve standardním řízení o umístění a povolení stavby, a tedy i možností, že stavba dodatečně povolena nebude. Rovněž zákon nedává stavebnímu úřadu možnost stavbu dodatečně povolit v případě, kdy nejsou splněny zákonem jednoznačně stanovené podmínky. Nejvyšší správní soud ze všech výše uvedených důvodů neshledává ustanovení stavebního zákona umožňující

pokračování

dodatečně povolit stavbu za rozporná s ústavním pořádkem, nepostupoval proto podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

[27] Ve vztahu k případu stěžovatelky pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozhodnutí správních orgánů mají zákonný podklad, stavební úřad i žalovaný právní normu interpretovali v souladu výkladovými metodami, jejich rozhodnutí jsou zároveň souladná s relevantní soudní judikaturou. Stěžovatelka nebyla v nerovném postavení vůči stavebníkům. Bylo jí totiž umožněno vznášet v řízení námitky a vůči stavbě se vymezit tak, jak by mohla činit ve standardním řízení. Tohoto práva stěžovatelka využila, její námitky byly vypořádány. V tomto ohledu Nejvyšší správní soud v podrobnostech odkazuje na výše uvedené závěry, rovněž pak na přesvědčivé a podrobné odůvodnění rozsudku krajského soudu.

[28] Nejvyšší správní soud přisvědčuje stěžovateli, že zákon nezohledňuje důvody, které vedou stavebníka k porušení zákona (jak konstatoval krajský soud, taková okolnost by byla i obtížně prokazatelná), přitom v praxi se lze setkat s případy, kdy je standardní zákonný postup stavebníkem obcházen úmyslně. Obecně však nelze souhlasit s tvrzením, že se stavebník může spolehnout na postoj stavebního úřadu stěžovatelkou charakterizovaný jako „*nebude vůle obnovit původní stav*“. Takový závěr oporu v zákoně nenachází, přitom lze v tomto ohledu přinejmenším odkázat na rozsáhlou soudní judikaturu vztahující se k rozhodnutím, jimiž bylo nařízeno odstranění stavby či zamítnuta žádost o vydání dodatečného stavebního povolení (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 9 As 342/2016 - 21, ze dne 7. 11. 2018, č. j. 9 Ad 368/2017 - 48, ze dne 19. 1. 2017, č. j. 6 Ad 19/2016 - 36, apod.). Stěžovatelkou formulované výhrady proti právní úpravě dodatečného povolování staveb pak dle názoru Nejvyššího správního soudu směřují na zákonodárce; je úvahou *de lege ferenda*, zda možnost dodatečného povolení stavby zákonodárce omezí či vůbec nepřipustí.

[29] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[30] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Osobám zúčastněným na řízení pak Nejvyšší správní soud neukládal žádnou povinnost, s níž by byly spojeny náklady, nenastaly ani okolnosti zvláštního zřetele hodné, na jejichž základě by jim měla být přiznána náhrada nákladů dalších (§ 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s.). Proto osobám zúčastněným na řízení I) a II) náhradu nákladů řízení zdejší soud nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. listopadu 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu